

» De tre skemaer « ERGONOMI • ULYKKER • KULTUR

The image shows three overlapping assessment forms from SAU (Slagteribranchens Arbejdsmiljøudvalg). Each form has a color-coded scale from 0 to 10 and a table for recording scores and comments.

- ERGONOMI:** Focuses on physical strain, posture, and work environment. It includes questions about the frequency of physical strain, the use of tools, and the overall work environment.
- KULTUR:** Focuses on safety culture, communication, and risk management. It includes questions about the frequency of safety meetings, the use of safety protocols, and the overall safety culture.
- ULYKKESFOREBYGGELSE:** Focuses on accident prevention, safety training, and emergency procedures. It includes questions about the frequency of safety training, the use of safety equipment, and the overall accident prevention efforts.

Each form also includes a section for the assessor's name, date, and a final score.

I 2024 anmodende SAU 20 større arbejdsmiljøudvalg om at udfylde ovenstående skemaer og returnere til SAU.

I denne rapport kan I læse SAU's tilbagemelding på besvarelsesne.

April 2025

Indledning

I foråret 2024 sendte SAU de tre skemaer til 20 større arbejdsmiljøorganisationer med opfordring om at anvende dem og returnere til SAU efteråret 2024. De udvalgte AMO'er havde alle deltaget på SAU's arbejdsmiljøkonference "Fra prioritet til handling" januar 2024. På konferencen blev skemaerne og opgaven præsenteret.

Skemaerne taler ind i de tre hovedområder, hvor Arbejdstilsynet i 2021 bad branchen om at opsætte mål frem mod 2030. SAU's aktiviteter frem mod 2030 er under sloganet Helt Sikker, Sund sammen. Målene er:

Ulykkesincidens Gns. 2016-2018 34,9 %	Branchens mål i 2025 20,0 %	Reduktion på 42,7 %
Ergonomi Andel med score på 10-18 32,6 %	Branchens mål i 2030 Maks 5 %	Reduktion på 84,7 %

Se uddybende om branchemålene på savportalen.dk

SAU's ønske med at bede AMO'erne om at anvende skemaerne og sende retur var:

- At fastholde fokus på de tre udvalgte områder
- At kunne følge branchens aktiviteter
- At kunne uddrage inspiration fra branchen til branchen.

SAU takker for den store opbakning. AMO havde blot et halvt år til opgaven og tog godt imod den.

Ved fremsendelse af de udfyldte skemaer beskrev flere, at det havde været en værdifuld proces at anvende skemaerne. SAU opfordrer derfor til, at AMO med mellemrum anvender skemaerne. Det ville være oplagt at anvende dem som tjeklister og inspiration i forbindelse med den årlige arbejdsmiljødrøftelse og APV arbejdet.

I det følgende kan I læse, hvad SAU uddrager af de returnerede skemaer.

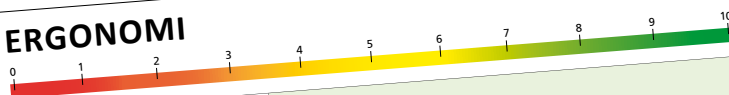
God fornøjelse
Slagterbranchens Arbejdsmiljøudvalg

De tre skemaer

Find dem og en forklaring på baggrund og anvendelse på branchens hjemmeside savportalen.dk:

Scor jer selv på [ERGONOMI](#), [Ulykkesforebyggelse](#) og [kultur](#)

ERGONOMI

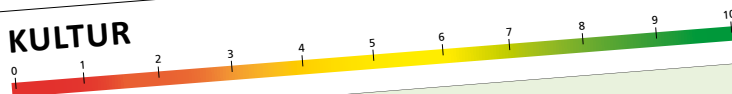

	Scor på skala fra 1-10, hvor 10 er bedst		Hvad skal der til for at komme derhen?
	Hvor er I i dag?	Hvor vil I gerne være?	
Alle får den nødvendige instruktion og oplæring i at undgå for store fysiske belastninger			
Der er variation i de fysiske belastninger i roteringsgrupperne			
Der er nødvendige hjælpemidler til rådighed			
Der er grundig oplæring og instruktion i brugen af hjælpemidlerne			
Der bliver ført tilsyn med, at hjælpemidlerne anvendes			
Det forekommer kun sjældent og kortvarigt, at der arbejdes med vredet ryg			
Det forekommer kun sjældent og kortvarigt, at der arbejdes med foroverbøjet ryg			
Det forekommer kun sjældent og kortvarigt, at der arbejdes med armene over skulderhøjde			
Medarbejderne inddrages i løsninger til reduktion af fysiske belastninger			

Dato: _____
Ovenstående er en vurdering af vores afdeling:
Ovenstående er en vurdering af hele vores virksomhed:

KULTUR

	Scor på skala fra 1-10, hvor 10 er bedst		Hvad skal der til for at komme derhen?
	Hvor er I i dag?	Hvor vil I gerne være?	
I hvor høj grad prioriteres sikkerhed og sundhed på lige fod med andre områder, eksempelvis hygiejne, kvalitet, produktivitet			
I hvor høj grad er det synligt i dagligdagen, at sikkerhed og sundhed prioriteres			
I hvor høj grad taler I om sikkerhed og sundhed i det daglige?			
I hvor høj grad er politikker og procedure for sikkerhed og sundhed kendte ?			
I hvor høj grad er politikker og procedure for sikkerhed og sundhed implementeret ?			
I hvor høj grad er politikker og procedure for sikkerhed og sundhed meningsfulde for medarbejderne?			
I hvor høj grad er det muligt at stille forslag til ændringer / forbedringer af politikker og procedure med det formål at gøre dem mere meningsfulde			
I hvor høj grad opleves, at sikkerhed og sundhed er en reel værdi , som alle tager ansvar for			
I hvor høj grad laves der risiko-vurderinger med opfølgende handlinger			
I hvor høj grad udføres der sikkerhedsrunderinger med opfølgende handlinger			
Medarbejderne inddrages i aktiviteter der gavner sikkerhedskulturen			

Dato: _____
Ovenstående er en vurdering af vores afdeling:
Ovenstående er en vurdering af hele vores virksomhed:

SAU

Dato: _____
Ovenstående er en vurdering af vores afdeling:
Ovenstående er en vurdering af hele vores virksomhed:

SAU

De indkomne besvarelser

SAU modtog i alt 29 udfyldte sæt. De fleste AMO lavede et sæt, der gjaldt hele virksomheden. Enkelte virksomheder delte virksomheden op og sendte flere sæt ind.

Alle svar og bemærkninger er behandlet fortroligt. Det væsentlige for SAU var og er ikke, hvilken virksomhed, der svarede hvad, men at få et indtryk af, hvor branchen scorede sig selv, og hvilke forhold der blev arbejdet med.

Resultaterne på scorerne fra 1 - 10

SAU ville gerne kunne have brugt scorerne på, hvor man er nu, og hvor man gerne ville hen på et givent forhold og derfra lave et branchebillede. En række forhold gør imidlertid, at vi ikke kan konkludere faktisk ud fra de angivne scorer. Det er blandt andet:

➤ Subjektive besvarelser

De enkelte scorer fra 1-10 beror alene på subjektive vurderinger, hvilket vi var bevidste om, men der er stor forskel på, hvad de enkelte AMO oplever og tror kan give en vis score. De subjektive vurderingerne egner sig derfor bedst til sammenligning i det lokale AMO, ikke på landsplan.

➤ Scoren for mål

Flere satte scoren 10 som et ønskeligt mål. Et ambitiøst mål. Skemaet burde have spurgt, hvor AMO ønskede at være indenfor et år eller to.

➤ Forskellige metoder at udfylde skemaer på

Forskellen i hvordan skemaet er anvendt, bidrager også til det usammenlignelige på brancheplan. Nogle udfyldte et skema for hele virksomheden, nogle et for hver afdeling, andre spurgte medarbejdere i en afdeling osv.

Til sammen gør ovenstående, at SAU ikke kan uddrage et branchebillede på, hvor branchenvurderer de er på en skala fra 1-10 er i dag, og hvor den ønsker sig hen.

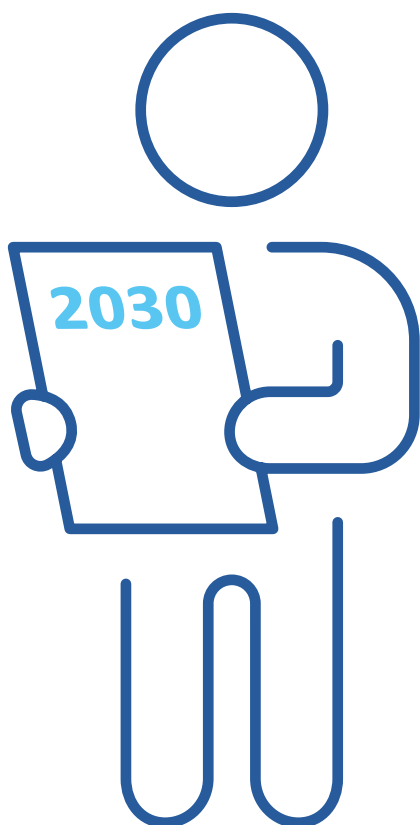

Resultater på bemærkningerne

I rubrikken "Hvad skal der til for at komme derhen" var det tanken, at der kort skulle oplistes konkrete nye handlinger. Her var der imidlertid også en forskel i typen af bemærkninger:

- Nogle oplistede de tiltag, de allerede gjorde godt og som begrundede en høj placering.
- Nogle oplistede nye tiltag, de ville foretage for at løfte sig på skalaen
- Nogle oplistede mangler.

Det var svært at skelne og konkludere ud fra. Der er imidlertid en række positive forhold, der ligger bag branchens relativt høje forebyggelsesniveauer, som fremhæves på de næste sider.

Konklusion

Aktiviteten kan ikke anvendes til at danne et konkret branchebillede, som vi havde tænkt MEN det, der er værdifuldt ved aktiviteten, er den dialog skemaerne, har affødt i de lokale AMO.

- Der, hvor man var enige om at score højt, kunne det frembringe stolthed, og en dialog om, hvad man skulle værne om.
- Der, hvor der var forskel i, hvordan man scorede, har det bidraget til større indsigt i, hvordan forebyggelsen opleves fra forskellige sider og hvad der mon lægger til grund for forskellen.
- Der, hvor man var enige om at score lavt, kunne skemaerne tjene som inspiration til dialog om nye handlinger.
- Formodentlig flere andre værdifulde forhold forbundet med processen af anvende skemaerne.

Skønt vi ikke kan uddrage konkrete branchescorer eller konkludere på bemærkningerne, bidrager udfyldelsen af skemaerne som en aktivitet, der er med til at holde fokus på de tre væsentlige områder, hvor branchen skal leve op til nogle mål i 2030, og endnu et godt eksempel på, at branchen støtter op om en SAU aktivitet.

Stor tak for det

Forhold der fremhæves som positive i forebyggelsen

I det følgende oplystes en række tiltag, der fremhæves i bemærkninger som betydende for det relativt høje forebyggelsesniveau i branchen og for fremtidige mål. Listerne er ikke udtømmende. Vi har grupperet bemærkningerne og samlet i temaer på de i alt xx sider de samlede bemærkninger fylder.

Vi anbefaler at bemærkningerne anvendes som inspiration i AMO eventuelt i forbindelse med APV arbejdet og den årlige arbejdsmiljødrøftelse.

Disse forhold nævnes under alle tre temaer

Prioritering - Sikkerhed først

Ledelsen går forrest og viser i handling, at sikkerhed og sundhed prioriteres, eks ved at:

- At sætte arbejdsmiljø på som fast punkt på dagsordener, i nyhedsbreve, på tavler mm. Et eksempel til inspiration SKAK: Sikkerhed, Kvalitet, Arbejdsglæde og Kompetencer.
- At reagere hurtigt, når noget skal prioriteres.
- At alle ledere er på niveau ift. Viden, værktøjer og opgaver ift arbejdsmiljø, få alle ledelseslag med helt ned til arbejdsledere/ mestersvende.
- At sundhed italesættes på samme niveau som sikkerhed.
- At mestre deltager på sikkerhedsrundgange.
- At give vigtig information fra start.
- At kommunikere strategier, politikker, procedure mm så det giver mening og er bevidst om, at alt nyt tager tid og det kan tage tid, før det giver mening.
- At påtale når noget u hensigtsmæssigt observeres, men også huske at påskønne.

Samarbejde og dialog

- Inddrag AM grupperne og involvering berørte medarbejdere.
- Vær lydhør over for forbedringsforslag fra de ansatte. Fordelagtigt at inddrage medarbejderne ved sikkerhedsrunderinger.

Onboarding Instruktion, oplæring og tilsyn

- Buddy/mentor ordning, der først slippes, når alle krav er forstået og efterleves.
- De rigtige instruktører – sørg for at de, der oplærer andre, har det rette sikkerhedsfokus.
- Systematisk og grundig oplæring og instruktion af nye kollegaer på alle relevante pladser.
- Systematisk og grundig oplæring og instruktion af erfarne medarbejdere, der skifter til uvante arbejdsfunktioner.
- Fokus på at reducere sprogbarrieren.
- Opfølgning på oplæring, lav procedure for at følge på oplæringen. Spring ikke i mål, bliv ikke fristet til at sætte nyansatte til funktioner de ikke er 100 % oplært i, selvom der er tidspres.
- Løbende tilsyn med fokus på:
 - at så hensigtsmæssige arbejdsmetoder som muligt udføres og at indstilleligheden anvendes hver gang.
 - at sikkerhedsregler og procedure overholdes.

Hjælpemidler

- Tilstræb at foretage løbende optimeringer, følg med i om der findes nye egnede hjælpemidler.
- Daglig opfølgning ift. hvordan hjælpemidler anvendes og påtale ved overtrædelse. Udvid interessen – involver både kollegaer, mentorer, mestre og AMR i at kontrollere, hvorvidt tekniske hjælpemidler anvendes korrekt. Hjælp hinanden.
- Sikre, at hjælpemidlerne fungerer efter hensigten.
- Høj/lavsæson – sikre at der er nok hjælpemidler til rådighed også i spidsbelastede perioder.
- Sørg for, at der er prioriteret nok tid til, at instruktør/AMR kan hjælpe med indstilling på diverse hjælpemidler og at der bliver ført tilsyn med, at hjælpemidlerne anvendes.

ERGONOMI - specifikt

Instruktion, oplæring og tilsyn

- Instruktion med fokus på fysiske eksponeringer og meget på detaljen ift. arbejdsteknik, løfteteknik.
- AM-gruppen laver ergonomi rundgange, hvor medarbejderne inddrages.
- Ressourcepersoner med viden om ergonomi og MSB vejleder i bedst mulige arbejdsteknik, det kunne være psykomotoriske terapeuter eller andre med særlig viden indenfor feltet.

Arbejdsstillinger

- Arbejdspladsens indretning skal være første fokus inden arbejdsstillinger vurderes.
- Indretning skal inddrages lige fra projektering.
- Overvej om tekniske hjælpemidler kan anvendes.
- Inddrag medarbejdere ved indretningen og ved sikkerhedsrunderinger.
- Før tilsyn med at indstilleligheden anvendes som instrueret.
- "Tænk på din ryg" og "Tænk på dine skuldre" kampagner.
- Vær lydhør overfor medarbejderes forslag til forbedringer.
- Skærpet fokus på arbejdssteder med opgaver, der gør, at der skal rækkes ned i kar for at samle produkter op.
- Indtænk reduktion af arbejdsstillinger over skulderhøjde allerede fra projektering, eks tage tomme kasser ned.

Variation

- Skab mest mulig variation i grupperne. Sætt sammen grupperne efter en kortlægning af forskellighed i arbejdsfunktionerne. Ergonomisk jobbrokering.
- Hav en dialog om jobbrokeringen størrelse.
- Alle skal med – en ledelse opgave at motivere de, der ikke vil rokere, ud af komfortzonen.

ULYKKER - specifikt

Sikkerhed generelt - også når arbejdsplanen er stram

- Alle ledelseslag helt til mestersvende har afgørende betydning. Vis i tale og handling at sikkerhed kommer først. Sikkerhed før produktionstal.
- Overvej om planen er for stram, hvis det er nødvendigt at gå på kompromis med sikkerhed. Kontakt evt. kunden, hvis det er umuligt at nå for forsvarlig vis.
- Vi hjælper hinanden med at arbejde sikkert, også når planen er stram. Vi går fra at "passe på os selv" til at "passe på hinanden".
- Lav en sikkerhedsstandard - igangsæt aldrig arbejde uden at sikkerheden er i top.
- Alle fejl bliver italesat med det samme også i en travl hverdag.

Forebyggelse

- Sikkerhedsrundgange med SWAT analyse og inddragelse af medarbejdere. Sikkerhedsrundringer også i teknisk afdeling, administration mm.
- Inddrage AM gruppen og relevante medarbejdere ved nyindkøb, ændringer af udstyr mm.
- Fokus på TTU, lav evt. månedens TTU hvor bedste bud fremhæves. Vær dog opmærksom på kultur forskelle. Ikke alle har det godt med at blive fremhævet overfor en gruppen. Afstem med personen/gruppen.
- At involvere de ansattes bud på forbedringer ift. sikkerhed giver anledning til at påskønne og anerkende deres bidrag. Det gavner medarbejdernes syn på sikkerhed.
- Påtal når nogen ikke overholder regler og procedurer. Også medarbejder til medarbejder. Obs nogle er for konfliktsky til at gøre det. Arbejd i så fald med kulturen.

Registrering, analyse opfølgning på ulykker

- Fiskebensanalyse, 5 x hvorfor.
- Involvering af skadelidte.
- Involvering af medarbejdere ved forbedringer.
- Hurtigt prioritering af handlinger og forebyggelse.
- Følge op på tiltag ift. ulykker og TTU.

Maskinsikkerhed

- Implementering, træning og tilsyn ift. LOTO.
- En fordel at teknisk afdeling foretager sikkerhedsrundgange og har planlagt vedligeholdelsesplan.
- Daglige tilsyn foretages af mestre, linjeledere, AMR og medarbejdere som indsamler fejl/ defekter/ mangler.

KULTUR - specifikt

Politikker og procedurer for sikkerhed og sundhed

- Prioriter den nødvendige tid på at forklare politikker og procedure.
- Forklar på en måde, så det giver mening. Gør meget ud af at forklare formålet. Forstår man formålet, omsættes det lettere til handling.
- Forklaringen skal ske på et forståeligt sprog for den enkelte.
- Gør det abstrakte meget konkret, evt. gennem billeder og tekst.
- Skal være tilgængelige og der skal være skiltning.
- Gør det tydeligt, hvor og til hvem man kan henvende sig.
- Gentag og hold løbende øje med at regler mm følges, også når arbejdsplanen er stram.
- Påtal når medarbejdere ikke følger regler, om nødvendigt med advarsler.
- Vær åben overfor medarbejderes forslag til ændringer, også selvom det ikke altid kan indfries.
- Udarbejd en strategi for løbende nudging af alle medarbejdere.
- Start ikke bånd eller maskiner, før alle er klædt på.

Medarbejderne inddrages i aktiviteter, der gavner sikkerhedskulturen

- Gør sikkerhed til et fælles eje. Alle skal blive bedre til at tænke sikkerhed. Det kunne støttes af eksempelvis bedre skiltning, kampagner, månedlige fokus-punkter, konkurrencer mv.
- Snak sikkerhed med kollegaerne i den daglige færden.

Risikovurderinger

- Standard at der laves risikovurderinger hver eneste gang, der laves ændringer i produktionen.
- Inddrag AM gruppen i vurderingen.
- Hvor der identificeres en fare, der ikke lader sig løse forsvarligt ej heller midlertidigt, så skal sikkerhed prioriteres over økonomi.
- Løbende opfølgninger.

